Код та назва дисципліни українською мовою / Назва дисципліни англійською мовою	**1-С4-053-1-01 Діагностика та корекція батьківсько-дитячих стосунків / Diagnosis and Correction of Parent-Child Relationships**
Рекомендується для галузі знань *(спеціальності, освітньої програми)*	Дисципліна рекомендується для виключно для ОП «Психологія».
Кафедра	Педагогічної та вікової психології
П.І.П. НПП *(за можливості)*	Доцент Четверик-Бурчак Аліна Григорівна
Рівень ВО	**Перший (бакалаврський)**
Курс, семестр *(на якому буде викладатись)*	3 - 4 курси
Мова викладання	Українська
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Базові знання із «Загальної психології», «Психології розвитку» «Педагогічної психології», «Психодіагностики».
Чому це цікаво/треба вивчати	Батьківсько-дитячі стосунки є фундаментом психологічного розвитку особистості. Саме в сім'ї формуються базові уявлення дитини про себе, інших людей і світ загалом. Порушення в цих стосунках можуть призводити до емоційних, поведінкових та особистісних проблем у дітей і залишати відбиток на всьому житті. Вивчення цієї дисципліни дозволяє: глибше зрозуміти природу емоційного зв'язку між батьками та дітьми; навчитися виявляти дисфункціональні патерни у взаємодії; оволодіти методами психологічної діагностики та корекції порушених стосунків; підвищити ефективність психологічної допомоги дітям і родинам у кризових ситуаціях; сприяти профілактиці проблем у розвитку дитини ще на ранніх етапах.
Перелік тем з дисципліни	***Змістовний модуль 1*** *Основні поняття та підходи до вивчення психологічних особливостей батьківсько-дитячих стосунків.* Тема 1. Історичні, соціально-демографічні й психологічні передумови трансформації батьківсько-дитячих стосунків в епоху модернізму і постмодернізму. Тема 2. Батьківство як психологічний феномен. Компоненти батьківства (сімейні цінності, батьківські настанови та очікування, батьківські почуття, батьківські позиції та батьківська відповідальність, стилі сімейного виховання). ***Змістовний модуль 2.*** *Теорія прив'язаності Дж.Боулбі,М.Ейнсворт та її сучасні розробки* Тема 3. Класична теорія прив'язаності Дж.Боулбі, М. Ейнсворт: передумови виникнення, базові поняття, застосування на практиці. Прив'язаність у дорослих як новітній доробок теорії. ***Змістовий модуль 3.*** *Сім'я та дитина: вікова динаміка відносин.* Тема 4. Психологія матері та батька. Готовність до батьківства Тема 5. Психологічний супровід вагітності та підготовка батьків до народження дитини. Особливості батьківсько-дитячих стосунків в період новонародженості та раннього дитинства. Тема 6. Батьківсько-дитячі стосунки у дошкільний та молодший шкільний вік. Едипальний конфлікт. Розвиток пізнавальної активності. Тема 7. Стосунки батьків із дітьми-підлітками та дорослими дітьми. Тема 8. Вплив сиблінгової позиції на батьківсько-дитячі стосунки. ***Змістовий модуль 4. Психологічні проблеми неблагополучних родин.*** Тема 9. Неблагополучні родини. Фактори невротизації дітей. Тема 10. Девіантне батьківство. Наслідки абортів для родини. Доля покинутих дітей. Тема 11. Алкогольні родини Тема 12. Насилля у родині ***Змістовний модуль 5. Діагностика та засади психологічного консультування родин з приводу батьківсько-дитячих стосунків*** Тема 13. Психодіагностика батьківсько-дитячих стосунків. Тема 14. Засади консультативної практики з приводу ускладнення батьківсько-дитячих стосунків.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	У результаті опанування дисципліни студенти набувають цілісного уявлення про психологічні особливості батьківсько-дитячих стосунків. Отриманні знання можна застосовувати для: • Профілактики сімейних конфліктів та попередження порушень емоційного розвитку дитини; • Оцінювання якості батьківсько-дитячих стосунків у процесі психологічного консультування;

	• Планування та проведення психокорекційної роботи з родинами, що переживають кризи; • Складання рекомендацій для батьків щодо покращення взаємодії з дітьми; • Виявлення ризиків розвитку домашнього насильства та розробки превентивних заходів; • Супроводу майбутніх батьків у процесі підготовки до усвідомленого батьківства; • Роботи з усиновлювачами, прийомними сім'ями, опікунами, де необхідна спеціальна підтримка у формуванні здорових стосунків з дитиною.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** - основні характеристики усвідомленого батьківства, його завдання та можливості; - специфічні потреби дітей на різних вікових етапах; - специфіку батьківсько-дитячих проблем на різних вікових етапах; - зміст вікових криз дітей та криз розвитку сім'ї; - психологічні ознаки сепарації дитини від батьків та умови її нетравмуючого проходження; - теорію прив'язаності Дж.Боулбі, М.Ейнсворт; - критерії дисфункціональності батьківсько-дитячих стосунків; - механізми формування дисфункціональних стосунків в сім'ї; - фактори розвитку різних типів насилля в сім'ї; **вміти:** - аналізувати ступінь готовності до батьківства майбутніх батьків; - розрізняти основні батьківсько-дитячі проблеми та виокремити основні симптоми проблем; - врахувати специфічні потреби дітей при організації корекційних заходів з сім'єю; - збирати сімейний анамнез та прогнозувати можливі ускладнення батьківсько-дитячих стосунків.
Інформаційне забезпечення	1. Байєр О. О. Вибрані лекції з дисципліни «Психологія сім'ї» [Текст] / О.О.Байєр, О.І.Глушко. – Дніпро: РВВ ДНУ, 2018. – 52 с. 2. Глушко О.І. Байєр О. О. Вибрані лекції з дисципліни «Психологічні проблеми батьківсько-дитячих стосунків» [Текст] / О.О.Байєр, О.І.Глушко. - Дніпро: РВВ ДНУ, 2019. – 56 с. 3. Байєр О.О. Актуальні питання психології сім'ї [Текст] / О.О. Байєр, О.І. Глушко. - Дніпро: РВВ ДНУ, 2020 (Підготовлено до друку). 4. Четверик-Бурчак А.Г. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з вибіркової дисципліни «Психологічні проблеми батьківсько-дитячих стосунків» / А.Г. Четверик-Бурчак. – Дніпропетровськ: ПП Акцент. – 2016. – 32 с.
Види навчальних занять (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття тощо)	Лекційні, практичні заняття
Вид семестрового контролю	Диференційований залік
Максимальна кількість здобувачів / Мінімальна кількість здобувачів *(для мовних та творчих дисциплін)*	Без обмежень

Декан факультету **Зоя БОНДАРЕНКО**